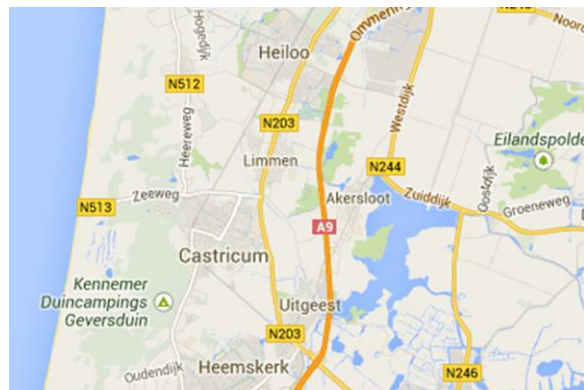

Jaarverslag 2017

Naam	Stichting Samenwerkingsverband VO Midden-Kennemerland 27.04
Werkgeversnummer	21702
Postbus	
Bezoekadres	Büllerlaan 4
Postcode	1945 SR
Woonplaats	Beverwijk

Inhoudsopgave

1	Voorwoord	3
2	Verslag Raad van Toezicht	4
3	Bestuursverslag	6
	3.1 Uitgangspunten en doelstellingen	6
	3.2 Resultaten	7
	3.3 Kwaliteit en ambitie	12
4	Bedrijfsvoering	19
	4.1 Toelichting verwachte ontwikkelingen	19
	4.2 Toelichting verschillen begroting 2017 en realisatie 2107	21
	4.3 Toelichting huisvestingsbeleid	22
	4.4 Risico-analyse	22
5	Financiën	
	5.1 Continuïteitsparagraaf	24
Bijlage 1	Overzicht nevenfuncties	
Bijlage 2	Organogram	
6	Jaarrekening	
	Kengetallen	
B1	Grondslagen	
B2	Balans per 31 december 2017	
B3	Staat van baten en Lasten 2017	
B4	Kasstroomoverzicht 2017	
B5	toelichting horende tot de balans	
B6	toelichting horende tot de staat van baten en lasten	
B10	Niet uit de balans blijvende activa en verplichtingen	
B11	Gebeurtenissen na balansdatum	
B12	Ondertekening jaarverslag	
C	Overige gegevens	
C1	Controle verklaring	
C2	Statutaire Regeling Omtrent Bestemming Resultaat	

Voorwoord

Met dit jaarverslag legt het bestuur, inhoudelijk en financieel, verantwoording af over het gevoerde beleid in 2017.

Het samenwerkingsverband heeft in 2017 planmatig gewerkt aan de doorontwikkeling en borging van passend onderwijs binnen het Regionaal Netwerk Passend Onderwijs Midden Kennemerland. In 2017 heeft het bestuur gericht ingezet op bovenregionale samenwerking op het gebied van VSV, arbeidstoeleiding van kwetsbare jongeren en dekkend onderwijsaanbod in de regio. Ook is er door middel van het zogenaamde Impulstraject gezocht naar versterking van de samenwerking tussen jeugdhulp en onderwijs.

Het bestuur ziet passend onderwijs als een opdracht met maatschappelijke impact. Alle leerlingen hebben recht op onderwijs. Dat onderwijs is voor hen perspectief en toekomst bepalend. Zolang er sprake is van 'onderwijsbaarheid', planmatige begeleiding richting een vervolgopleiding, een baan of zinvolle dagbesteding, wil het samenwerkingsverband duurzaam investeren in passend onderwijs. Geld blijft niet onnodig 'op de plank' liggen.

Het afgelopen jaar heeft een wisseling van de wacht plaatsgevonden. Seline Kloosterman is vertrokken en is opgevolgd door een nieuwe directeur-bestuurder, de heer Zeger van Hoffen. De uitdaging en de opdracht voor de nieuwe directeur-bestuurder is om met alle betrokkenen binnen het samenwerkingsverband te gaan werken aan een cultuur waarin het wat betreft passend onderwijs steeds minder draait om 'zorgplicht' en steeds meer om 'zorgrecht'. Dat wil zeggen: eigenaarschap voor passend onderwijs tot in de haarvaten van de scholen die deel uitmaken van het samenwerkingsverband.

In 2017 is de basis daarvoor verder verstevigd: het Impuls-project 'Onderwijs en Jeugdhulp verbonden' is afgerond. De eerste fasen van het ATTN-project ('Arbeid Toeleiding en Trainingsnetwerk') zijn afgerond en de opbrengsten ervan zijn gepresenteerd. Daarnaast hebben de gemeenten in onze regio het 'Thuiszitterspact' ondertekend. Belangrijke ontwikkelingen in het licht van verbetering van de perspectieven van kwetsbare jongeren op een vervolgopleiding of het vinden van betekenisvolle dagbesteding of een baan

Zeger van Hoffen
Directeur-bestuurder

Verslag Raad van Toezicht

Inleiding

De aanzet voor het nieuwe Ondersteuningsplan in 2016 heeft het afgelopen jaar geleid tot de vaststelling van een nieuw ondersteuningsplan voor de periode 2018-2021. Hierin formuleert het samenwerkingsverband nieuwe ambities en is het bouwwerk van Passend Onderwijs anders ingericht en beschreven. De Raad van Toezicht kijkt terug op een jaar waarin veel is bereikt en waarin ook weer nieuwe plannen, ideeën en initiatieven zijn ontstaan.

Organisatie

De Raad van Toezicht bestaat uit zoveel leden als er aangeslotenen zijn en kent de volgende samenstelling:

Naam	Functie SWV	Functie extern of aangesloten schoolbestuur	nevenfuncties
Dhr. F. Timmermans	Voorzitter RVT	Voorzitter CvB Stichting voor VO Kennemerland	Zie bijlage 1 Nevenfuncties leden Raad van Toezicht
Dhr. H. Kelderman	Lid RVT	Voorzitter CvB Aloysius Stichting	Zie bijlage 1 Nevenfuncties leden Raad van Toezicht
Dhr. G. Oud	Lid RVT	Lid CvB Stichting Clusius College	Zie bijlage 1 Nevenfuncties leden Raad van Toezicht
Dhr. S. Silvius Afgetreden medio 2017	Lid RVT	Algemeen directeur Heliomare	
Dhr J. Welmers Aangesteld medio 2017	Lid RvT	Lid raad van bestuur Stichting Heliomare	Zie bijlage 1 Nevenfuncties leden Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht ziet zich gehouden aan een code voor goed bestuur zoals die is voorgesteld in de publicatie 'Een aanzet voor een Code Goed Bestuur voor samenwerkingsverbanden'. Deze is niet officieel vastgesteld, maar geeft wel de kaders aan waaraan de Raad van Toezicht zich grotendeels wil conformeren.

Toezicht op beleid en algemene gang van zaken 2017

De Raad van Toezicht heeft in 2017:

1. vier maal vergaderd. Leidraad voor de agenda waren de 'voortgangsrapportage-werkagenda' en het overzicht van 'bestuursbesluiten';
2. een nieuwe directeur-bestuurder benoemd. Dit in het kader van de doorontwikkeling van het bestuurlijk model;
3. *in aansluiting op de ingeslagen weg in 2016 specifiek aandacht geschonken aan de ontwikkelingen omtrent de volgende thema's:*
  - Werving en selectie van een nieuwe directeur-bestuurder
  - Aanpassing en vaststellen van een geactualiseerd Ondersteuningsplan
  - Ontwikkeling rondom Thuiszitters en VSV,
  - Monitoring van kwaliteitszorg en resultaten i.r.t. effecten op risico's op resultaat financiën
  - Dekkend Aanbod VSO in brede regio Zuid en Midden Kennemerland
  - Groei-daling VSO en effect daarvan op de beschikbaarheid van middelen
  - Ontwikkelingen rondom Opting Out LWOO en PRO
  - VO-MBO-Arbeidsmarkt; ontwikkelingen ATTN
  - Sluitende aanpak Jeugdhulp en Onderwijs.
4. het jaarverslag 2016 en jaarrekening 2016 goedgekeurd;

5. de begroting 2018 en meerjarenbegroting goedgekeurd;
6. als accountant Van Ree Accountants benoemd.

Samenvatting en conclusies

De Raad van Toezicht stelt vast dat er in 2017 goede stappen zijn gezet in de verdere ontwikkeling van passend onderwijs binnen het samenwerkingsverband. Gaandeweg ontstaat er in zowel het regulier als het speciaal onderwijs meer diversiteit in aanbod van onderwijs en maatwerkarrangementen. Meer leerlingen ontvangen onderwijs en ondersteuning dat hen past. Hun maatschappelijke kansen nemen daardoor toe.

Gezien alle ontwikkelingen stelt de Raad van Toezicht dat het samenwerkingsverband VO Midden Kennemerland in controle is en dat er met vertrouwen richting de toekomst gekeken kan worden.

Resultaten in 2017:

Het samenwerkingsverband heeft 2017 een positief resultaat geboekt. Middelen ter ondersteuning aan leerlingen binnen de scholen zijn effectief ingezet. Het weerstandsvermogen van het samenwerkingsverband is toegenomen tot boven wat de Raad van Toezicht wenselijk acht. De risico's zijn in de eerste drie jaar van Passend Onderwijs beheersbaar gebleken. Dit betekent dat er voor de komende drie jaren structurele ruimte is voor gerichte investeringen die het doel hebben het niveau van basisondersteuning in de scholen te versterken en het aanbod van maatwerkarrangementen uit te breiden. De meerjarenbegroting is daarom beleidsrijker ingevuld. Wat betreft de effectiviteit van de organisatorische en financiële organisatie stelt de Raad van Toezicht vast dat het percentage VSV in de regio in het geheel iets is gedaald. Het aantal thuiszitters is ongeveer gelijk gebleven. Maar: ze zijn beter in beeld en in veel gevallen kon er planmatig aan terugkeer naar onderwijs gewerkt worden. Het aantal leerlingen dat is aangewezen op afronding van het onderwijs via uitbestede onderwijs (VAVO) is licht gegroeid. Dit kan er op wijzen dat de inspanningen om leerlingen langer in regulier onderwijs te houden succesvol blijken. Daar staat naast dat het aantal leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs licht toenam.

Het merendeel van de leerlingen die dreigden uit te vallen of daadwerkelijk uitvielen kon door de inzet van de bovenschoolse voorziening en ondersteuning door de consultants van het samenwerkingsverband en de medewerkers van de Satelliet-voorziening worden door- of teruggeleid naar onderwijs.

Verdere implementatie van populatiebeposting voor het LWOO heeft vanuit het oogpunt van kostenbeheersing nog niet het gewenste resultaat. Zowel voor betrokken besturen als voor het samenwerkingsverband zelf zijn er effecten die nadere analyse vergen. Die analyse zal op basis van een evaluatie in 2018 plaats vinden.

De samenwerking tussen Onderwijs en Jeugdhulp is daadwerkelijk versterkt door de inzet vanuit de projectgelden van 'Impuls sluitende aanpak 'Onderwijs en Jeugdhulp verbonden.' Leertafels en professionele uitwisseling hebben een versterkend effect op het elkaar zoeken en kunnen vinden bij vraagstukken rond problematiek van leerlingen. Te vaak naar het oordeel van de Raad van Toezicht komt het voor dat er bij complexere problematiek rond leerlingen sprake is van wachtlijsten. Dit thema zal in 2018 nadrukkelijk onder de aandacht van ketenpartners, waaronder de gemeenten, gebracht worden.

Het aanbod van 'passende onderwijsvoorzieningen' is verruimd door professionalisering op het gebied van hoogbegaafdheid, gepersonaliseerd leren (met versterkte didactische coaching door mentoren), en aandacht voor 'leren leren'.

De governance-structuur is aangepast, hiermee is de scheiding van bestuur en toezicht verbeterd. Het samenwerkingsverband heeft in vervolg hierop een nieuwe directeur bestuurder aangesteld. Het is nog zoeken naar de beste inrichting van overlegstructuren. Dit zal in 2018 verder uitgewerkt gaan worden. Het ondersteuningsplan is geactualiseerd voor de komende vier jaar en door de OPR goedgekeurd.

Bestuursverslag

Voor algemene informatie zij verwezen naar het ondersteuningsplan. De structuur van deze verantwoording is conform de opzet van het format dat de Inspectie van het onderwijs gebruikt voor externe verantwoording. Resultaten (OR1), Kwaliteitszorg (KA.1), Kwaliteitscultuur (KA.2), Verantwoording en dialoog (KA.3) en Financiën (FB1-3) Beleid, financiële kaders, activiteiten en resultaten.

Vanwege de overzichtelijkheid en de samenhang zijn per thema steeds doelstellingen resultaten, kosten voornemens en risico's kort beschreven.

3.1 Uitgangspunten en doelstellingen

In 2017 is het ondersteuningsplan met instemming van de OPR aangepast en vastgesteld. In het ondersteuningsplan zijn concreet uitgangspunten en doelstellingen beschreven. Deze vormen de basis voor de programma's in de begroting die het samenwerkingsverband hanteert.

Uitgangspunten

- ✓ Iedere leerling heeft recht op een passende onderwijsplek.
- ✓ Uitgaande van de vraag "wat heeft de leerling nodig?", spannen de scholen zich in om zoveel mogelijk leerlingen in het reguliere onderwijs te houden.
- ✓ Iedere school hanteert een handelingsgerichte benadering en streeft naar vroegtijdige signalering.
- ✓ Waar extra ondersteuning nodig is wordt ingezet op preventieve ondersteuning in plaats van curatieve ondersteuning. Hierbij werken jeugdhulp en onderwijs planmatig samen.
- ✓ Scholen spannen zich in om vanuit een integrale benadering, daar waar nodig, curatieve ondersteuning daadkrachtig en efficiënt te realiseren.
- ✓ Ouders-verzorgers zijn medeverantwoordelijk voor het effectief uitvoeren van de OPP's (Ondersteuning Perspectief Plannen). Zij worden altijd betrokken bij de besluitvorming rond het plannen van passende ondersteuning.
- ✓ Budget voor passend onderwijs komt zoveel mogelijk terecht bij leerlingen.
- ✓ De scholen en het samenwerkingsverband verzamelen gericht en in overleg met elkaar relevante data om beleid te kunnen bepalen en bijsturen.
- ✓ Het samenwerkingsverband faciliteert de invoering van passend onderwijs zonder overbodige bureaucratie en/of administratieve last.
- ✓ Alle partners respecteren het 'gentlemens-agreement dat bij verwijzing van leerlingen het principe geldt: 'Geld volgt de leerling'.

Doelstellingen

Resultaten (3.1.1)

- ✓ Voor iedere leerling is er in of in de directe omgeving van het samenwerkingsverband een passende onderwijsplek beschikbaar.
- ✓ Er zijn relatief weinig thuiszitters en het percentage VSV (Voortijdig School Verlaters) is relatief laag afgezet tegen de landelijke percentages.
- ✓ Het percentage leerlingen in het VSO blijft gelijk of daalt.
- ✓ Jeugdzorg en onderwijs trekken samen op. Ondersteuning vanuit jeugdzorg start op het moment dat dit nodig is. Er zijn derhalve geen wachtlijsten.
- ✓ Er zijn geen klachtprocedures vanwege ouders die niet instemmen met onderwijsaanbod, tlv's of arrangementen.

Kwaliteit en ambitie

Organisatie (3.2.1)

- ✓ De procedure van toewijzing beschikkingen is snel, accuraat en zonder overbodige bureaucratie.
- ✓ De omvang van de middelen die het samenwerkingsverband aanwendt voor organisatie van passend onderwijs blijft binnen de door OCW gehanteerde normen.

- ✓ Ketenpartners weten elkaar te vinden en werken samen op basis van gedeelde ambities en uitgangspunten.
- ✓ De reguliere VO-scholen houden in toenemende mate leerlingen in regulier onderwijs en richten daarvoor een effectieve zorgstructuur en een interne trajectvoorziening in.

Ontwikkeling (3.2.2)

- ✓ Professionalisering gericht op passend onderwijs maakt integraal onderdeel uit van scholingsaanbod binnen de scholen verbonden aan het samenwerkingsverband.
- ✓ Het beheer en uitwisselen van persoonlijke gegevens voldoet aan wet- en regelgeving zoals vastgelegd in de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming). Het samenwerkingsverband anticipeert op aanscherping van privacywetgeving in 2018

Kwaliteitszorg (3.2.3)

- ✓ Het ondersteuningsplan biedt duidelijkheid wat betreft taakstelling en doelstellingen. (4.2.1)
- ✓ De scholen en het samenwerkingsverband hebben een effectieve kwaliteitscyclus ingericht. (4.2.2)
- ✓ Instrumenten voor data-verzameling en data-analyse zijn functioneel. (4.2.3)
- ✓ Het aantal OPP's dat wordt geschreven voordat er sprake is van escalatie tot crisissituatie, groeit jaarlijks.
- ✓ Alle OPP's bevatten concrete doelstellingen, evaluatiecriteria en plannen van aanpak

Financiën (3.3)

- ✓ De inzet van middelen voldoet aan wet- en regelgeving zoals door de onderwijsinspectie beoordeeld op doelmatigheid en rechtmatigheid.
- ✓ De verdeling van middelen is één op één gerelateerd aan het ondersteuningsplan en altijd, in alle gevallen transparant.

Realisatie beleidsvoornemens in 2017

3.2 Resultaten (OR1)

Dekkend aanbod en daardoor geen leerlingen tussen de wal en het schip:	Investeringen vanuit het SWV totaal:	€ 5.527.768
✓ Steeds minder thuiszitters	LWOO	€ 4.306.268,-
✓ Verlaging % VSV	Bijdrage zorgstructuur en ondersteuningscoördinatie	€ 105.000,-
✓ Verlaging % VAVO	Interne traject voorzieningen	€ 729.000,-
✓ Doorstroom naar MBO/entree-onderwijs vanuit PrO, VSO, VMBO	Boven schoolse Trajectvoorziening	€ 89.700,-
✓ De transitie naar vervolgonderwijs en/of baan is succesvol	Inzet consultants passend onderwijs	€ 150.000,-
	Satelliet	€ 71.800,-
	Maatwerk	€ 76.000,-

Investeringen

Het samenwerkingsverband investeerde in extra budget voor de coördinatie van ondersteuning en in budget voor het inrichten van interne trajectvoorzieningen in alle scholen. Bij elkaar een bedrag van € 834.000,-

Drie scholen ontvingen daar bovenop budget voor leerwegondersteuning of populatiebesteding ter hoogte van € 4.306.268,-, om daarmee leerachterstanden aan te pakken en weg te werken voordat leerlingen doorstromen naar vervolgonderwijs. Dat is een bedrag van € 53.996,- boven het van Duo ontvangen budget van € 4.252.272,- .

Daarnaast faciliteerde het samenwerkingsverband de scholen voor begeleiding en advisering van de begeleidingsteams door middel van inzet van twee consultants passend onderwijs voor een bedrag van € 150.000,-.

Naast de interne trajectvoorzieningen organiseerde het samenwerkingsverband een boven schoolse trajectvoorziening (BTV) voor opvang en doorgeleiding van vastgelopen leerlingen die thuiszitten dan wel op de scholen niet meer (kunnen, mogen, durven) verschijnen of dreigden uit te vallen. Hiervoor een besteding van €161.500,-.

Samenvatting conclusies

Het aantal leerlingen gedurende korte of langere tijd zonder passend onderwijsaanbod was, is toegenomen t.o.v. 2016. De VSV-cijfers zijn over 2017 vergelijkbaar met die van vorig jaar. Het deelnamepercentage VSO is gestegen. Dit geldt ook voor het VAVO-percentage. Het regulier onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs kunnen verbeteren wat betreft het op niveau succesvol laten uitstromen van leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften. Met name voor leerlingen met de diagnose 'autisme' i.c.m hogere intelligentieprofielen lijkt er onvoldoende dekkend aanbod te zijn.

Resultaten.

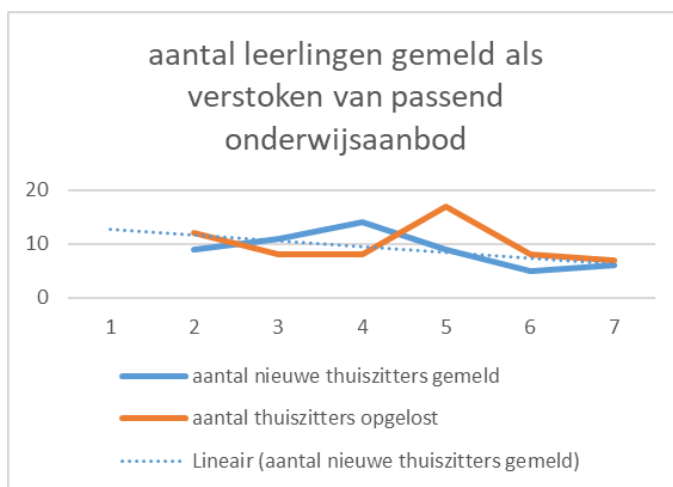
Leerlingen tijdelijk zonder passend onderwijsaanbod

Absoluut verzuim;

Het aantal leerlingen waarvan bekend is dat zij niet stonden ingeschreven bij een school was 5. In alle gevallen waren deze leerlingen tijdelijk zonder passend onderwijsaanbod en was de duur van die periode beperkt tot een tijd van 3 tot 12 weken.

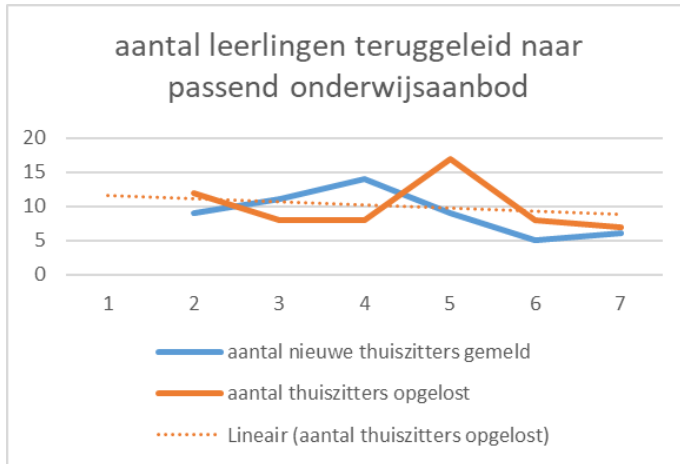
Relatief verzuim

Signaalverzuim (verzuim dat samenhangt met sociaal-emotionele problemen van de leerling)

Het aantal leerlingen dat vanwege uiteenlopende oorzaken kortere of langere tijd minimaal 4 weken geen onderwijs volgde was 45. Deze leerlingen zijn bij de inspectie gemeld via de periodieke registratie. In de grafiek is tot uitdrukking gebracht dat er in het aantal thuiszitters een dalende tendens zichtbaar is.

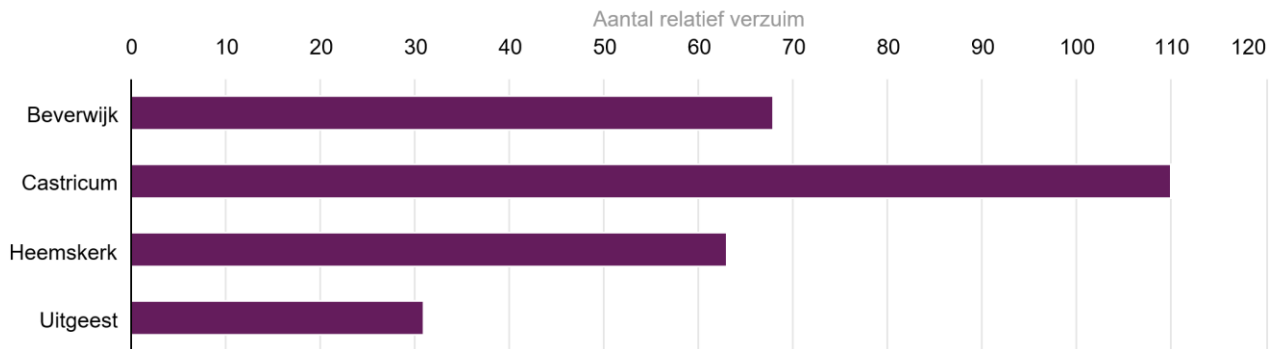

Het aantal leerlingen dat door gerichte aanpak en begeleiding weer teruggeleid kon worden naar onderwijs vertoont daarentegen ook een dalende lijn. Dit betekent dat het kennelijk moeilijker is geworden om in een aantal gevallen leerlingen weer een passend onderwijsaanbod te doen. Met name in het VSO verblijven relatief veel leerlingen die niet volledig of soms in het geheel geen onderwijs kunnen volgen.

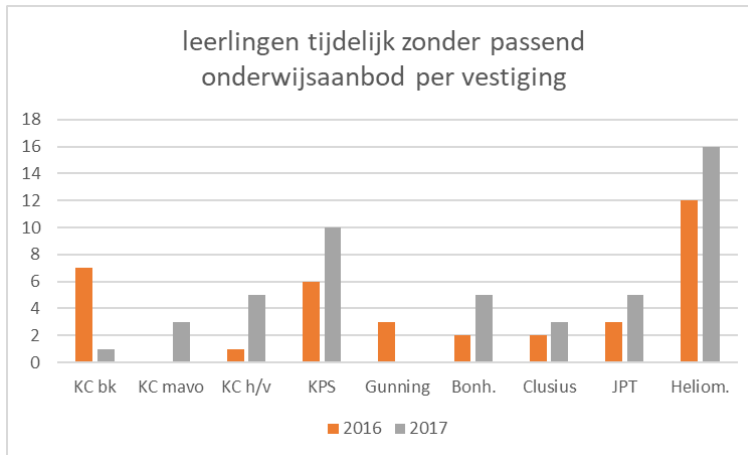
Verzuimregistratie bij leerplicht (Spijbelen)

Hieronder in een diagram een overzicht van de bij de gemeentes gemeld verzuim.

Bron: Dashboard passend onderwijs

Hoe deze cijfers geduid moeten worden is lastig te bepalen. Scholen melden relatief verzuim cq. spijbelen direct aan Leerplicht. Deze cijfers geven zicht op het aantal keren dat er melding is gedaan, maar geen inzicht in het aantal leerlingen dat het betreft en de gemiddelde duur van het verzuim. Het volgende overzicht geeft meer gedetailleerde informatie over het aantal leerlingen met zorgelijk verzuim en daadwerkelijke uitval.

De aantallen leerlingen gedurende korte of langere tijd zonder passend onderwijsaanbod, uit-sorterend naar vestiging, levert een overzicht van de toename die er in 2017 was ten opzichte van 2016. Wat opvalt is dat er op de meeste scholen toename geconstateerd kan worden en dat met name bij de scholen waar de meest complexe problematiek te verwachten valt, (KPS en VSO), de aantallen uitvallende leerlingen het grootst zijn.

De voorzichtige conclusie lijkt gerechtvaardigd dat de gerichte investering van budgetten voor zware en lichte ondersteuning niet het gewenste resultaat hebben dat er geen leerlingen meer thuis zitten. Dit geldt zowel voor de reguliere scholen als voor het speciale onderwijs. De opbrengst van die investeringen is wel dat de meeste leerlingen in beeld zijn gekomen en dat de meerderheid van de leerlingen succesvol teruggeleid wordt naar onderwijs. Slechts een klein deel van de leerlingen zit langdurig thuis.

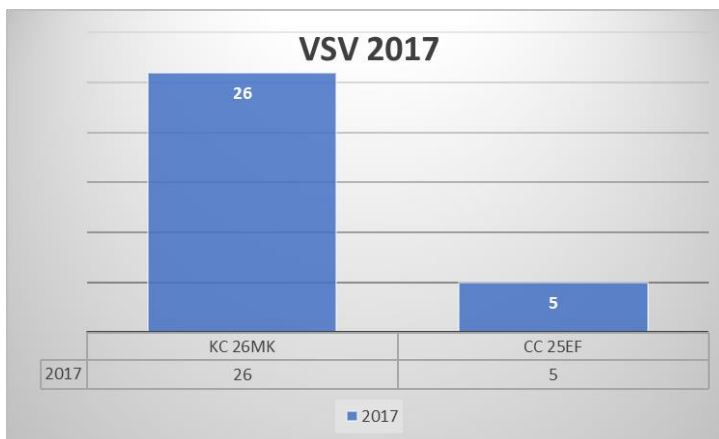
Voornemen voor 2018

Versterking van de samenwerking tussen de verschillende ketenpartners en het bedenken en organiseren van in samenwerking uit te voeren maatwerkarrangementen kan wellicht meer grip geven op het organiseren van onderwijs aan jongeren in kwetsbare posities.

VSV

Voortijdig School Verlaten

Het percentage VSV is in de RMC regio West Kennemerland 1.8%. Het aantal leerlingen dat voortijdig zonder startkwalificatie het onderwijs dreigde te verlaten was 31.

Met het oog op deze doelgroep is in opdracht van RMC-coördinator van regio 025 (Haarlemmermeer) in 2016 het zogenaamde project 'ATTN' gestart. (Arbeids Toeleiding en Training Network). Er is een uitstroomtafel georganiseerd, hierdoor zijn in 2017 vijftientig jongeren die vallen onder de RMC-regio alsnog geplaatst in een leerwerktraject of in een entree/opleiding. Een deel van de in het MBO geplaatste jongeren is helaas alsnog uitgevallen. Hoe groot het percentage van deze

doelgroep is en een analyse van de herkomst van deze leerlingen dient nog nader te worden onderzocht. Dit staat genoteerd als voornemen voor 2018

Voornemen voor 2018

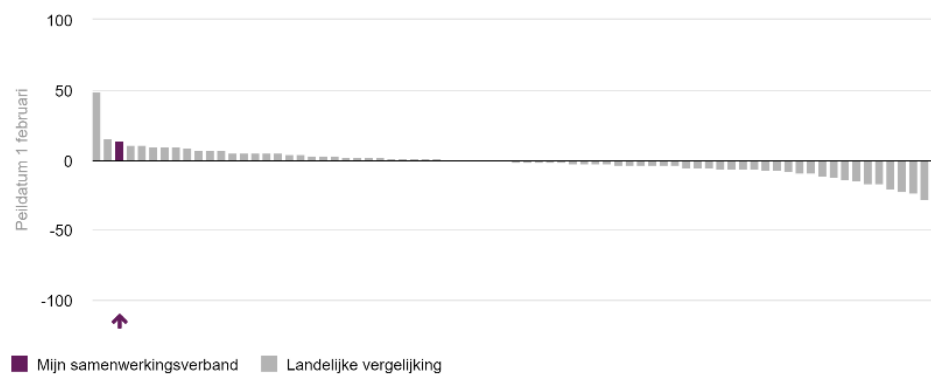
De conclusie is dat we er in 2017 nog niet in slaagden om het percentage uitval terug te dringen. Nadere doelgroepen-analyse in 2018 zal wellicht sturing kunnen geven aan ander beleid. Dit thema is ondertussen geagendeerd op de agenda van de stuurgroep VSV.

VSO

Voortgezet Speciaal Onderwijs

Het aantal leerlingen in het VSO is in 2017 toegenomen met 14 van 285 in 2016 naar 299 in 2017. Percentueel is dat een bovengemiddelde groei ten opzichte van het landelijk gemiddelde percentage.

Jaarlijkse groei

Bron: Dashboard passend onderwijs

Het percentage VSO lag in 2017 gestegen van 3,36 % in 2016 naar 3,58 %, dat is ten opzichte van 2016 een stijging van 0,21.

De conclusie is dat het streven om het deelname percentage te laten dalen niet is gehaald. Voor een deel kan dit verklaard worden uit het gegeven dat er scherper wordt gemonitord op thuiszitten en uitval. In een aantal gevallen was er sprake van onvoldoende passend onderwijsaanbod binnen regulier onderwijs. *De oplossing daarvoor werd gevonden in al of niet tijdelijke verwijzing naar het speciaal onderwijs.* Versterking van de basisondersteuning en het versterken van de deskundigheid binnen de scholen kan helpen om de draagkracht van het regulier onderwijs te vergroten.

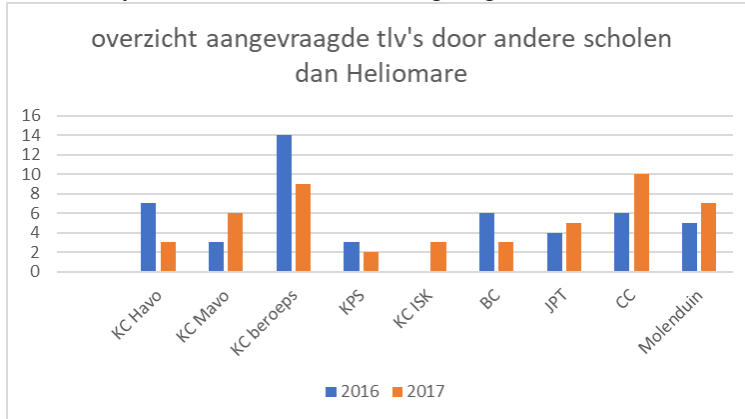
Voornemen voor 2018

In 2018 zal daar sterker op kunnen worden ingezet door het innovatie-budget te verhogen en de deskundigheid die binnen speciaal onderwijs en de BTV aanwezig is, ter beschikking te stellen aan teams en docenten in de scholen.

TLV

Toelaatbaarheidsverklaringen

In totaal zijn er in 2017 134 tlv aanvragen gedaan.

Door de werkwijze binnen het RASST is het aantal tlv-aanvragen ook ongeveer het aantal tlv's dat wordt aangegeven. In de voorbereidingsfase is er nauwe samenwerking tussen de kernteams en de consultants. De voorbereiding op aanmelding bij het RASST is dermate zorgvuldig en vindt plaats op de scholen zelf, dit in nauw overleg met de ouders of verzorgers.

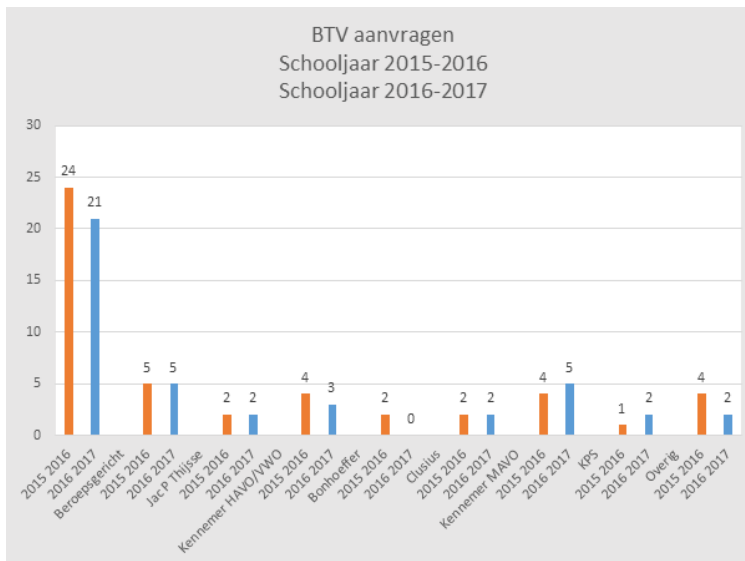
Voornemen voor 2018

Het beleid dat is ingezet om zonder onnodige administratieve rompslomp en bureaucratie snel en zorgvuldig passend onderwijs te arrangeren zal in 2018 worden voortgezet.

BTV

Aanvragen voor plaatsing op de Bovenschoolse TussenVoorziening

Het RASST gaf in 2017 voor 21 leerlingen een tlv af voor plaatsing in de Bovenschoolse Trajectvoorziening (BTV). Dat is een iets kleiner aantal dan in 2016, toen betrof het een aantal van 24 leerlingen. In percentages uitgedrukt een kleine daling van 0,28% naar 0,25 %.

In 9 gevallen was er sprake van dreigende uitval. Daarvan konden 7 leerlingen weer succesvol worden teruggeleid naar de school van herkomst. Er werden 16 uitgevallen leerlingen via de BTV succesvol teruggeleid naar onderwijs, waarvan er 8 maal werd doorgeleid naar een vervolg in het voortgezet speciaal onderwijs (VSO), 6 maal een terugkeer naar de school van herkomst en 2 maal een vervolg naar ander regulier onderwijs. De satelliet-medewerkers werden ingezet om in een zestal situaties maatwerkondersteuning te

bieden of om passende jeugdzorg te initiëren. In twee gevallen werd die zorg om uiteenlopende redenen niet opgevolgd, omdat er wachtlijstproblematiek was, complexe thuisituatie of omdat er andere keuzes werden gemaakt.

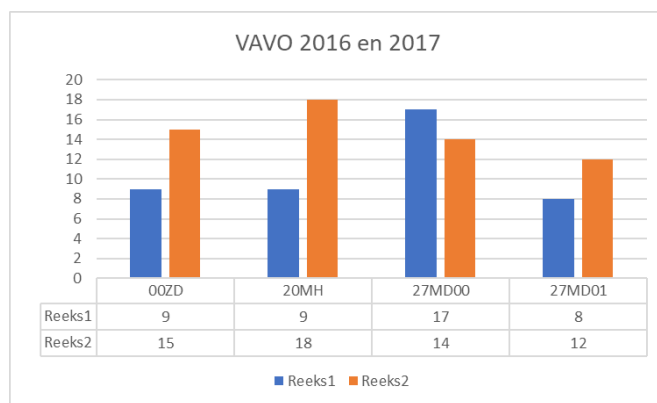
Voornemen voor 2018

De conclusie mag zijn dat de BTV een waardevolle en succesvolle bijdrage levert aan bij het bieden van perspectieven op terugkeer of doorgeleiding naar passend onderwijs en ondersteuningsaanbod. Naar het oordeel van de Inspectie van het Onderwijs voldoet de vorm die is gekozen niet volledig aan wet- en regelgeving. Inspectie adviseert om er een OPDC-constructie van te maken. In 2018 zullen hierover besluiten worden genomen.

VAVO

Voortgezet Algemeen Volwassenen Onderwijs

Het aantal vwo-, havo-, en mavo-leerlingen dat niet succesvol door regulier onderwijs naar een diploma werd geleid en hen daarvoor doorverwees naar het VAVO was in 2017 59. In 2016 betrof dit 43 leerlingen. Dit betekent een toename van 0,5 % naar 0,7%.

De scholen ondervinden kennelijk in toenemende mate problemen bij het begeleiden van leerlingen naar een diploma. Onduidelijk is voornamelijk waarom deze leerlingen op het VAVO waren aangewezen. Hoeveel leerlingen als nog via het VAVO succesvol doorstroonden naar vervolgonderwijs is niet geregistreerd of gerapporteerd..

Voornemen voor 2018

Omdat er onduidelijkheden zijn wat betreft de oorzaken en de effectiviteit van deze route zal dit thema nadrukkelijker worden meegenomen in de ontwikkelgesprekken die op de scholen gevoerd worden.

3.3 Kwaliteit en Ambitie

3.3.1 Organisatie

Organisatiestructuur effectief met minimale bureaucratie en administratieve rompslomp	Investeringen vanuit swv totaal:	€ 368.000,-
Effectieve ouderparticipatie leidt tot het voorkomen van klachtprocedures	Uitgesplitst:	
	Personele inzet directie en secretariaat	€ 265.000,-
	Overlegstructuur en frequentie RASTT	€ 42.000,-
	Huisvesting	€ 23.000,-
	ICT (Privacy/Dossievorming)	€ 2000,-
	Administratie en beheer	€ 36.000,-

Investeringen

De middelen die het samenwerkingsverband voor de ontwikkeling van passend onderwijs gebruikt hebben de omvang van 3,6 % van het totaal budget voor zware en lichte ondersteuning. Voor de beoordeling of de uitgaven voor het organiseren van passend onderwijs binnen redelijke grenzen blijft hanteert de overheid kengetallen (zie verder bij de financiële verantwoording). Er zijn geen

grote afwijkingen ten opzichte van voorgaand jaar. Daarmee blijft het budget ruim binnen de normen die OCW hanteert.

Voornemen voor 2018

Het samenwerkingsverband streeft naar een verantwoorde exploitatie. De omvang van het weerstandsvermogen dient in relatie te staan tot de risico's zoals die worden gezien. In 2016 is besloten een weerstandsvermogen in stand te houden van € 700.000,-. In 2017 werd rekening gehouden met verscheidene risico's in verband met stagnaties bij de werving en selectie nieuwe directeur-bestuurder en ten aanzien van de verwachte krimp wat betreft leerlingaantallen. Er is in 2017 een bescheiden positief resultaat gerealiseerd. Dit biedt ruimte om in 2018 gericht beleid te gaan ontwikkelen. In de meerjarenbegroting is op verschillende manieren budget begroot voor meer maatwerkarrangementen en de versterking van basisondersteuning.

Personeel

De personeelsbezetting is in 2017 ongeveer gelijk gebleven. Er zijn wel wisselingen geweest vanwege het vertrek van een consultant en de aanstelling van een andere directeur-bestuurder. Er is geen directe noodzaak voor uitbreiding van het huidige aantal fte's. Wel is, in afwachting van beslissingen rond mogelijke subsidies, budget gereserveerd voor de inhuur van externe deskundigen die in 2017 nog medegefinancierd werden vanuit de VSV-gelden. De inzet van deze medewerkers in het belang van het verbeteren van de verbinding van onderwijs en jeugdzorg ziet het bestuur als cruciaal voor het werkelijk realiseren van passend onderwijs en passende ondersteuning.

Voornemen voor 2018

De verbinding van jeugdzorg en onderwijs is na twee jaar van investeren vanuit het Impuls-project geëvalueerd. De samenwerking is verbeterd, maar kan op veel fronten versterkt worden. Omdat er alom tevredenheid is over de rol die de projectmedewerker heeft gespeeld is er ook voor de komende jaren budget voor die inzet gereserveerd.

Privacy

Met ingang van mei 2018 gaat de overheid hogere eisen stellen aan de wijze waarop de samenwerkingsverbanden omgaan met persoonlijke gegevens. Het samenwerkingsverband anticipeerde al op deze aanscherping van de AVG (*algemene verordening gegevensbescherming*) in de procedures omtrent het digitaal uitwisselen van dossiers en persoonlijke informatie. Het secretariaat versleutelt alle dossiers die ter voorbereiding van beslissingen van het RASTT worden uitgewisseld. Dit is een tijdrovende en arbeidsintensieve werkwijze. Omdat er regelmatig vastgesteld is dat er per mail te vaak persoonlijk gevoelige informatie over en weer gaat is op één van de leertafels in 2017 een dagdeel besteed aan een presentatie door een jurist over de aanpassingen op het gebied van privacywetgeving.

Voornemen voor 2018

In het voorjaar van 2018 zal hierover met de besturen en schoolleiders verder nagedacht en gesproken worden. In veel van de omringende samenwerkingsverbanden is men gaan werken met Top-dossier. De eerste contacten voor een verkenning van de mogelijkheden zijn gelegd met de betreffende instantie.

Overlegstructuur

Een van de gevolgen van de aanpassing van de governance-structuur in 2016 is dat er gezocht moest worden naar nieuwe overlegstructuren. Uit de evaluaties van de bijeenkomsten blijkt dat er overwegend instemming is met de keuze voor netwerkbijeenkomsten, intervisiebijeenkomsten en periodieke overleggen op de scholen.

In 2017 is steeds periodiek overleg georganiseerd binnen vier gremia: Raad van Toezicht, Adviesraad, Netwerk van schoolleiders en Netwerk van zorgcoördinatoren. Daarnaast is er voortdurend periodieke afstemming geweest met de OPR en is er met de scholen afzonderlijk

minimaal jaarlijks een ontwikkelgesprek aan de hand van een door de school opgestelde ontwikkelagenda.

Verantwoording

De Ondersteuningsplanraad (OPR) is het medezeggenschapsorgaan van het samenwerkingsverband waarin elk bestuur twee zetels (1 ouder en 1 medewerker) heeft. De OPR heeft medezeggenschap over het beleid en de verdeling van budgetten van het samenwerkingsverband. De OPR kwam vier maal bijeen en heeft instemming gegeven aan het nieuwe ondersteuningsplan. Daarnaast heeft de OPR het bestuur geadviseerd over de meerjarenbegroting, de effecten van de invoering van populatiebepoorting in 2016 en tal van beleidsthema's met betrekking tot de voortgang van invoering van passend onderwijs. De verslagen van vergaderingen met de OPR zijn na vaststelling op de website van het SWV geplaatst.

Voornemen voor 2018

De rol en de bezetting van de Adviesraad is onduidelijk. Sommige schoolleiders hebben zitting in beide gremia. In 2018 zal na raadpleging van betrokkenen een besluit genomen worden over het wel of niet in stand houden van de Adviesraad.

Huisvesting

De huisvestingslasten zijn in vergelijking met 2016 hoger iets uitgevallen. Het samenwerkingsverband hield kantoor in een sterk verouderde ambiance die wat betreft interieur enige modernisering nodig had. Nog niet de helft van het begrote bedrag is daadwerkelijk besteed, omdat niet vast staat dat we nog heel lang in het huidige pand zullen blijven. Bouwtechnisch zijn er vanwege vochtproblemen redenen om een beter pand te zoeken. Daarnaast zal binnen twee jaar ook voor de boven schoolse tussenvoorziening een andere locatie gevonden moeten worden omdat het gebouw waar de BTV nu is gevestigd, gesloopt gaat worden.

Voornemen voor 2018

In 2018 zal onderzocht worden of beide zaken met elkaar gecombineerd kunnen worden en ingepast in een groter plan waarin de doorontwikkeling van de BTV en de samenwerkingsmogelijkheden bij elkaar komen.

Ouders

Ouders kunnen een klacht indienen bij het bestuur van de school. Of bij onbevredigend resultaat zich wenden tot de Landelijke Geschillencommissie. In 2017 zijn daar geen klachten aangaande besluiten van het samenwerkingsverband gemeld en zijn er geen geschillen geweest, die via de Geschillencommissie behandeld zijn.

3.3.2 Ontwikkeling

Versterken basisondersteuning: didactische en pedagogische wendbaarheid in de scholen neem toe.	Investeringen vanuit swv totaal: € 75850,-
Het ontwikkelen van maatwerkarrangementen leidt tot afname van verwijzing naar VSO.	Uitgesplitst: Innovatie € 50.000,- Scholing (Leertafels, intervisie, netwerkoverleg scholen en zoco's) € 24250,- Scholenoverleg Zoco-overleg Periodiek overleg consulenten-scholen € 1600,-
Op basis van vroegtijdige signalering en handelingsgerichte benadering wordt escalatie	

<p>voorkomen.</p> <p>Professionalisering gericht op passend onderwijs maakt integraal onderdeel uit van scholingsaanbod binnen de scholen verbonden aan het samenwerkingsverband.</p>	
---	--

Innovatie

Voor versterking van de basisondersteuning en het verbreden van ondersteuningsaanbod binnen het samenwerkingsverband is in 2017 50.000,- gereserveerd. In 2017 is het budget aangewend voor deskundigheidsbevordering op het gebied van hoogbegaafdheid en de voorbereidingen op de start van een begeleidingsgroep op één van de scholen. In schooljaar 2017-2018 zal deze groep starten. Hiervoor is een tweede deel van het budget in 2018 gereserveerd.

Scholing

Essentieel voor een passend aanbod aan leerlingen zijn goed onderwijs, handelingsbekwame docenten en een goede ondersteuningsstructuur in een veilige omgeving. Kwaliteit van onderwijs en professionalisering van personeel zijn het domein van de scholen zelf. Alle scholen en afdelingen zijn door de inspectie positief beoordeeld, sommige zelfs als excellent.

Het Impulsproject heeft financiële ondersteuning geboden voor het versterken van de verbinding jeugdzorg en onderwijs. De resultaten zijn eind 2017 gepresenteerd en positief geëvalueerd. Activiteiten die het professionaliseren van de ketenpartners binnen het samenwerkingsverband faciliteren waren in 2017 Leertafels, intervisiebijeenkomsten en overleg ondersteuningsbegeleiders. Daarnaast zijn er diverse regionale en landelijke studiedagen en conferenties bezocht door diverse medewerkers. Wekelijkse werkoverleggen hebben eveneens het karakter van delen en ontwikkelen van expertise op het gebied van passende onderwijsondersteuning.

Maatwerkarrangementen

In 2017 is op grond van voortschrijdend inzicht het nadenken op gang gekomen over het reserveren van budget voor maatwerk arrangementen. Er zijn op dit moment weinig alternatieven voor afstroom, plaatsing in de interne of boven schoolse trajectvoorziening en verwijzing naar speciaal onderwijs. Tegelijk is er afstroom, vallen er leerlingen buiten de boot, komen sommigen thuis te zitten of ondervinden leerlingen veel stress en problemen bij transitie naar een andere onderwijsplek.

Conclusies

Zonder dat er harde gegevens beschikbaar zijn is de indruk dat er in de minderheid van de gevallen sprake is van vroegtijdige signalering en proactieve samenwerking van jeugdzorg en onderwijs. Aan alle scholen zijn hulpverleners van CJG (Centrum Jeugd en Gezin, cje-ers) verbonden, de gerapporteerde tevredenheid over de samenwerking is uiteenlopend en niet altijd positief. De (reguliere)scholen melden relatief veel leerlingen aan voor advies over extra ondersteuning of het aanvragen van een tlv in leerjaar drie van het vmbo en leerjaar vier van havo en vwo. De meerderheid van deze leerlingen krijgt vanwege de ernst van de problematiek een tlv voor VSO. Dit doet vermoeden dat het eerder signaleren en betrekken van jeugdzorg verbetering behoeven. De op de scholen gehouden ontwikkelgesprekken bevestigen dit beeld. Ook de ambtenaren van Leerplicht en GGD van de gemeente Beverwijk hebben aangegeven behoefte te hebben aan beleid rondom het melden van 'ongeoorloofd' en 'gedekt verzuim'. Daar staat naast dat op het niveau van mentorbegeleiding en pedagogische wendbaarheid van docenten specifiek voor deze kwetsbare jongeren de nodige verbetermogelijkheden gezien worden.

Voornemen voor 2018

In het voorjaar van 2018 zal een externe audit uitgevoerd worden om scherper in beeld te brengen wat de 'staat van passend onderwijs' is in het samenwerkingsverband.

Vooruitlopend op de uitkomsten van de audit is er in de meerjarenbegroting structureel meer budget gereserveerd voor het ontwikkelen van een grotere variëteit aan maatwerkarrangementen.

Het hoogbegaafdheidsproject (VIP-project) zal worden doorontwikkeld en breder toegankelijk gemaakt voor leerlingen van andere scholen binnen het samenwerkingsverband.

In samenspraak met het VSO, Heliomare en Aloysius, zal onderzoek opgestart worden naar mogelijkheden voor doelgroep leerlingen met de diagnose autisme icm. hogere intelligentieprofielen, diplomagericht vmbo-onderwijs, onderwijs op andere locatie en symbiose vso-vmbo.

In samenspraak met het MBO (Nova College) en regionale partners zal onderzoek opgestart worden naar de mogelijkheden op verschillende doelgroepen beter te bedienen zodat voortijdig schoolverlaten kan worden gereduceerd.

Met verschillende regionale partners zal periodiek overleg gevoerd worden die tot doel hebben de samenwerking te versterken. Met name de rolverdeling tussen zorg en onderwijs, de financiële verantwoordelijkheid voor onderwijs-zorg-arrangementen en dekkend aanbod van onderwijsaanbod vragen afstemming. Partners waarmee deze gesprekken aangegaan zullen worden zijn: de gemeenten (OOGO, op overeenstemming gericht overleg), regionaal bestuursoverleg (VSV-stuurgroep), Platform Passend onderwijs, VSV-werkgroep, (uitstroomtafels, ATTN), CJG, GGD, Leerplichtambtenaren, et cetera.

3.3.3 Kwaliteitszorg

<p>Kwaliteitszorg Het ondersteuningsplan biedt duidelijkheid wat betreft taakstelling en doelstellingen. (4.2.1)</p> <p>De scholen en het samenwerkingsverband hebben een effectieve kwaliteitscyclus ingericht.(4.2.2)</p> <p>Instrumenten voor data-verzameling en data-analyse zijn functioneel.(4.2.3)</p> <p>Het aantal OPP's dat wordt geschreven voordat er sprake is van escalatie tot crisissituatie, groeit jaarlijks.</p> <p>Alle OPP's bevatten concrete doelstellingen, evaluatiecriteria en plannen van aanpak</p>	<p>Instrumenten binnen het samenwerkingsverband:</p> <p>Ondersteuningsplan Monitor OPP Gesprekscyclus Interne en externe verantwoording</p>
--	---

Ondersteuningsplan (OP)

Het ondersteuningsplan is opnieuw vastgesteld voor de periode 2018-2022. De OPR heeft ingestemd.

Het plan biedt houvast voor wat betreft de intenties en de richting, maar blijft enigszins oppervlakkig wat betreft uitgangspunten en inhoudelijke doelstellingen.

Monitor

De kwantitatieve gegevens die het samenwerkingsverband verzamelt worden opgeslagen in Excel. Daarnaast maakt het samenwerkingsverband gebruik van de gegevens die DUO verstrekt: het Dashbord en het DUO entree-account van Kennisnet.

Gesprekscyclus

De kwalitatieve informatieverzameling is nog enigszins ongestructureerd. Voor de jaarlijkse ontwikkelgesprekken met de scholen is een format ontwikkeld, maar dit format heeft in de praktijk een lage gebruikswaarde.

Op alle scholen is een gesprekscyclus ingericht. Alle afdelingen van de scholen hebben in 2017 een positieve beoordeling door de inspectie van het onderwijs. Passend onderwijs is geen integraal onderdeel van de gesprekscyclus voor alle werknemers van de scholen.

Ontwikkel Perspectief Plan (OPP)

De OPP's zijn in geval van plaatsing in het VSO of op de BTV verplicht. Met de invoering van populatiebekostiging in 2016 is ook voor de leerlingen voor wie de populatiebekostiging bedoeld is een OPP verplicht. Dit aspect is bij de invoering van populatiebekostiging enigszins onderbelicht gebleven. Het gevolg is dat, nu leerlingen niet meer specifiek geïndiceerd worden voor LWOO, niet duidelijk is hoe de scholen individueel planmatig werken aan het wegwerken van achterstanden van leerlingen.

De OPP's die er zijn bevatten veel informatie wat betreft integratief beeld en interventies, maar zijn doorgaans weinig concreet wat betreft inhoudelijke doelstellingen, kritische succesfactoren, criteria en afspraken over frequente monitoring.

Conclusies

De kwaliteitszorg voldoet wat betreft de beoordelingscriteria van de inspectie van het onderwijs, maar voor sturing op kwaliteit van passend onderwijs kan er een kwaliteitsslag gemaakt worden wat betreft doelmatigheid en planmatigheid.

Voornemen voor 2018

Om meer grip te krijgen op de verantwoording van bestedingen van budgetten voor passend onderwijs zal in 2018 gewerkt worden aan een nieuwe structuur van gegevensverzameling, zowel kwalitatief als kwantitatief. Scholen geven inzicht in de keuzes die zij maken om de in het ondersteuningsplan geformuleerde doelstellingen te realiseren. Keuzes die zij individueel en in gezamenlijkheid maken

4. Bedrijfsvoering, financiën, risicoanalyse en toelichtingen

4.1 Toelichting verwachte ontwikkelingen in de baten en lasten

In de begroting voor 2018 staat dit jaar op een klein aantal posten een ander bedrag begroot dan in de eerdere begrotingen het geval was. In afwachting van wat de externe audit gaat opleveren zou het kunnen zijn dat er in het meerjarenperspectief vanaf volgend jaar andere perspectieven en dus ook andere kostenramingen zullen volgen. Wat in ieder geval wel onveranderd is gebleven is dat de jaarbegroting jaarlijks wordt gepresenteerd met een meerjarenperspectief.

Baten

Aan de inkomstenkant zijn slechts marginale aanpassingen verwacht. De bedragen zijn geactualiseerd aan de meest recente beschikkingen vanuit DUO. Het perspectief op de budgetten voor zware en lichte ondersteuning is redelijk stabiel. Ook de prognoses wat betreft leerlingaantallen zijn geactualiseerd a.d.h.v. de meest recente opgaves.

De afdracht die jaarlijks plaatsvindt in verband met populatiebeposting is even gelaten voor wat die is. Er zijn vragen gesteld die betrekking hebben op de redelijkheid van de verdeelsleutel van de 'oude' LWOO-budgetten. Daarnaast is er voor gekozen om LWOO uit te faseren, de bedragen bij onderdeel 4.5 'afdracht LWOO' worden daarom jaarlijks lager en zullen in 2021 geheel zijn verdwenen. In plaats daarvan wordt het bedrag 'overdracht populatiebeposting' jaarlijks groter.

De discussie over populatiebeposting en rechtvaardige verdeling van middelen zal na de kerstvakantie gevoerd gaan worden met de besturen en schoolleiders die dit betreft. De verwachting is niet dat dit op het totaal van de begroting ingrijpende effecten zal hebben. Op termijn zou als gevolg van ontwikkelingen binnen het vmbo en praktijkonderwijs in de meerjarenbegroting rekening gehouden kunnen worden met de ontwikkeling van een arrangement voor leerlingen op het snijvlak van VMBO-basis en Praktijkonderwijs. Dit zou dan gevolgen kunnen hebben voor de programmaonderdelen 'Individuele arrangementen' of 'Innovatie'.

Lasten

Aan de uitgavenkant is er hier en daar een voorstel voor aanpassing van voorgaande meerjarenbegrotingen. De grootste veranderingen zijn:

- Programma Trajectvoorziening SWV: de posten voor 'Overige lasten' (materiaalkosten en overige uitgaven) zijn verhoogd omdat er binnen het programma van de BTV meer ruimte moet komen voor andere en andersoortige activiteiten. Hierdoor kan het begeleidingsaanbod gedurende de tijd dat leerlingen in de BTV geplaatst zijn, beter toegesneden worden op het onderzoeken van de ondersteuningsbehoefte en vaardigheden waarbij deze leerlingenbegeleiding nodig hebben. Op/tot dit moment biedt het budget daarvoor te weinig ruimte waardoor de BTV dichter bij een schoolse setting blijft dan gewenst.
- Programma Satelliet: de post Overige lasten (extern personeel, kosten materieel, kosten onderzoeken) is verhoogd omdat er meer nadruk komt te liggen op de effectiviteit van ingezette jeugdhulp. Daarvoor is nodig dat er tijd en energie wordt gestoken in grondige analyse en risico-taxatie aan de ene kant, en monitoring van de effectiviteit van planmatige begeleiding aan de andere kant. Het samenwerkingsverband zet daarvoor twee 'Satellietmederwerkers' in en krijgt voor deze twee programma's een projectsubsidie

vanuit de RMC-regio ter grootte van jaarlijks een bedrag van ongeveer € 60.000,-. Voor de jaren 2017-2020 is deze subsidie toegekend.

Er zijn in verband met krapte in hulpverleningsland veel leerlingen die op een wachtlijst terecht komen. Om deze leerlingen niet in een gat te laten vallen en de scholen te ondersteunen bij het ondersteunen van deze leerlingen zal er naar verwachting tijdelijk extra inzet nodig zijn vanuit de Satelliet. Dit zal mogelijk gevolgen hebben voor de begroting vanaf 2019. Hiervoor is extra budget begroot.

- Programma individuele arrangementen: hier is een grote aanpassing voorgesteld in verband met de verwachting dat er de komende tijd gerichte ontwikkeling in gang gezet zal worden in de richting van individuele arrangementen of nieuwe groepsarrangementen. Tot nu toe zijn er niet heel veel smaken, en de ontwikkeling in de richting van 'VSO-light' vergt dat er ruimer gebudgetteerd wordt om initiatieven voor maatwerk te kunnen blijven of gaan uitvoeren.
- Programma Impuls CJG: De subsidie voor het Impulsproject is met ingang van dec 2017 gestopt. De evaluatie van het project heeft aan het licht gebracht dat de inzet van mw Sjakkellen Marlet door (bijna) alle betrokkenen als zeer waardevol is ervaren voor de verbinding van onderwijs en jeugdzorg. Op grond daarvan is er besloten voor deze inzet structureel een bedrag van €20.000,- op te nemen. Of er vanuit de VSV-gelden hiervoor opnieuw ruimte kan worden geboden is vooralsnog niet duidelijk.
- Programma Innovatiebudget: om te kunnen innoveren is er op meer plekken dan op dit moment het geval is budget nodig. Er liggen veel wensen in de scholen, men ziet tal van mogelijkheden om de dekkingsgraad van het aanbod te vergroten. Daarom is er een verhoging van €100.000,- voorgesteld om ruimte hiervoor te creëren. (Mijn inschatting en hoop is dat dit bedrag in de nabije toekomst onvoldoende zal blijken te zijn.)
- Programma Overhead: bij het onderdeel Overige lasten is een verhoging voorgesteld van plm. 45%. Dit heeft te maken met de wens om met een ander ICT-systeem te gaan werken dat voldoet aan de ontwikkelingen van wetgeving op het gebied van privacy. Het voornemen is om te gaan werken (of dit ten minste te onderzoeken) met TOP-dossier. Dit programma wordt al door meerdere partners in de regio gebruikt. Het lijkt daarom logisch om ook daarvoor te gaan kiezen. Daar hangt wel een prijskaartje aan. Vandaar de verhoging.

Risico's

1. Het VSO krimpt niet maar groeit. Vanwege het vooralsnog niet ontwikkelen van maatwerkarrangementen en 'VSO-light' in het reguliere onderwijs (die plannen liggen op de tekentafel), is er een relatief groot aantal verwijzingen naar, of aanvragen voor tussentijdse plaatsingen in het VSO. Toename van groeibekostiging ligt daarom op de loer. Daarnaast zijn er ook binnen het speciaal onderwijs leerlingen die geen of niet volledig onderwijs krijgen. Het ontwikkelen van onderwijs-zorgarrangementen om deze leerlingen beter te bedienen brengt mogelijk hogere 'investeringen' met zich mee.
2. Het aantal leerlingen dat in 2017 Praktijkonderwijs volgde is gestegen tot 175. Dat is fors boven het geprognoseerde aantal van om en nabij de 160 leerlingen en vormt dus ook een risico voor de ontwikkeling van de omvang van het budget voor lichte ondersteuning.
3. De prognoses van de ontwikkeling van leerlingaantallen fluctueert met het jaar. Daarnaast zijn er verschillende bronnen die onderling ook weer afwijkende aantallen noemen. Het samenwerkingsverband gaat uit van de prognoses van DUO 2016. Als de krimp groter is dan verwacht zal dit onmiddellijk effect hebben op het totaalbudget dat door DUO wordt toegekend.
4. Rond Lwoo dient er een evaluatie plaats te vinden van de effecten van het sinds 2016 ingevoerde beleid rondom populatiebekostiging. Het streven bij populatiebekostiging is om het door DUO toegekende budget op basis van de situatie in 2012 constant te houden en oncontroleerbare overschrijding van het budget te voorkomen. Overschrijdingen gaan één op één ten koste van het beschikbare budget voor lichte ondersteuning.

5. De toeleiding van ISK-leerlingen naar entree of naar MBO verloopt niet probleemloos. Een aantal leerlingen slaagt er niet een startkwalificatie te halen. Het Pre-entree onderwijs wordt vorm gegeven in samenwerking met en financieringsondersteuning aan het MBO in de regio. De betreffende scholen, het MBO en de RMC-coördinator zijn hierover met elkaar in gesprek. De uitval van deze leerlingen kan voor het samenwerkingsverband een kostenverhogend effect hebben als daardoor extra druk op het VSO en op ondersteuning vanuit de bovenschoolse voorziening ontstaat.
6. Uitkeringen na ontslag zijn op dit moment niet aan de orde. Er was/is in 2017 één medewerker met een contract voor bepaalde tijd, en wel de nieuw aangestelde directeur bestuurder.
7. Het vermogen van het samenwerkingsverband is ondergebracht op een rekening courant van de Rabobank. Vermogen wordt niet belegd. Het bestuur heeft in mei 2017 een treasurystatuut vastgesteld. Er is geen procuratieregeling vastgesteld, dit aandachtspunt zal in 2018 aandacht krijgen.

Resultaat en eigen vermogen

Al met al sluit 2017 af met een klein positief resultaat van ongeveer € 93.000,-. Het positief resultaat over 2017 leidt tot een positieve kasstroom en komt in de balans tot uitdrukking in de stijging van de liquide middelen en het eigen vermogen. Er zijn in 2017 in beperkte mate investeringen in ICT gepleegd. De kortlopende schulden zijn per jaareinde 2017 incidenteel hoog door nog te betalen bedragen aan de deelnemende scholen voor het VIP-project en populatiebepoortiging. Deze bedragen zijn in 2018 betaald.

De oorzaak van de stijging is dat in afwachting van de komst van een nieuwe directeur er niet veel nieuw beleid is ingezet en dat de hogere bijdragen vanuit DUO hoger uitvielen dan begroot. Dit biedt ruimte voor de hoger geraamde programmaonderdelen in de begroting van 2018. Voor als nog ziet het bestuur geen reden om het bestuursbesluit in 2016 om het weerstandsvermogen (reserve) vast te stellen op een bedrag van € 700.000,- te wijzigen.

4.2 Toelichting verschillen begroting 2017 en realisatie in 2017

Er zijn geen opzienbarende verschillen te melden.

Baten: de rijksbijdragen zijn hoger uitgevallen dan verwacht. Bijdragen vanuit de scholen bij overplaatsingen of plaatsingen in de BTV waren licht gunstiger dan verwacht. Datzelfde gold voor gemeentelijke bijdragen. Daar waar rekening gehouden werd met het afronden van gesubsidieerde projecten (ATTN en Impuls) hadden de projecten toch een doorloop in 2017 met bijbehorende financiering

Lasten: de personele lasten zijn iets lager uitgevallen dan verwacht. Dit is het gevolg van personele wisselingen en correcties op sociale lasten en pensioenen.

De huisvestingslasten zijn iets lager uitgevallen omdat geplande renovaties van meubilair en inrichting op een lager pitje werden gezet in afwachting van besluitvorming omtrent een eventuele verhuizing.

De doorbetalingen aan schoolbesturen zijn hoger uitgevallen als gevolg van een compensatie van de gevolgen van de invoering van populatiebepoortiging.

4.3 Toelichting Huisvestingsbeleid

Het samenwerkingsverband heeft geen onroerend goed in eigendom, maar huurt kantoorruimten en een klaslokaal voor de bovenschoolse voorziening.

Er zijn twee ontwikkelingen die in samenhang in 2018 hun beslag zullen krijgen:

1. Het pand waarin de bovenschoolse voorziening is ondergebracht gaat gesloopt worden. Er zal derhalve gezocht moeten worden naar nieuwe huisvesting voor de BTV
2. De inspectie heeft het samenwerkingsverband een herstelopdracht gegeven om er voor te zorgen dat de constructie van de BTV gaat voldoen aan wet- en regelgeving.

Het is de wens van het samenwerkingsverband om de situering van de BTV bij Heliomare te handhaven zoals die nu ook is. Daarnaast streven we er naar om de samenwerkingsmogelijkheden met Heliomare te versterken en uit te breiden. De expertise die in het VSO aanwezig is in de vorm vakdocenten en gedragsdeskundigen kan efficiënt ook in de BTV worden ingezet. Daardoor ontstaat er ruimte in het programma van de ondersteuningsfunctionarissen in de BTV om leerlingen langer en zorgvuldiger te begeleiden in de transitie naar passend onderwijsaanbod dat volgt op plaatsing in de BTV. Dat kan zijn terugkeer naar de school van herkomst of doorstroom naar het VSO. De begeleiding die vanuit de BTV geboden kan worden richt zich op begeleiding van leerlingen, observatie van gedrag in lessen en coaching-gesprekken met docenten.

Indien we de BTV bij Heliomare onderbrengen als OPDC ontstaat tegelijkertijd ook de situatie dat de voorziening voldoet aan de eisen door OCW in wet- regelgeving zijn vastgelegd.

Een tweede wens van het bestuur is dat het team dat in dienst is van het samenwerkingsverband fysiek in, en vanuit één en dezelfde omgeving haar werkzaamheden kan uitvoeren. Regelmatig overleg en afstemming is dagelijkse kost die tot op heden belemmerd wordt door de geografische spreiding van locaties over Beverwijk en Wijk aan Zee.

Er is daarom voor gekozen om de mogelijkheden te onderzoeken om zowel kantoor als BTV te laten mee verhuizen naar de nieuwbouw van Heliomare in Heemskerk. Dit heeft tot gevolg dat de huisvestingslasten zullen stijgen ten opzichte van 2017, maar dat zal ook het geval zijn als we een nieuwe locatie vinden op een andere plek dan nu het geval is. De raming is dat de huisvestingslasten vanaf 2018 zullen uitkomen op een bedrag van € 25.000,-

4.4 Risicoanalyse

Hieronder staan de voor de aankomende jaren verwachte risico's zoals die in 2016 zijn geregistreerd. Er zijn stappen gemaakt, tegelijkertijd spelen nog steeds dezelfde risico en zijn er nieuwe stappen te maken. Wisseling van bestuurder-direceur heeft in 2017 een remmende invloed gehad op de ontwikkeling van passend onderwijs.

+ Algemene risico's
<p>Zicht op de leerlingaantallen is essentieel voor ons samenwerkingsverband, per leerling worden middelen verstrekt om de ondersteuning vorm te kunnen geven. Het risico is daarbij tweeledig, enerzijds is er een risico op de daling van het aantal leerlingen in het regulier VO, anderzijds is er een risico in de toename van het aantal leerlingen in het VSO.</p> <p><u>Beheersmaatregel:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Aanhouden van voldoende weerstandsvermogen. • Aangaan van samenwerking met andere partijen (samenwerkingsverbanden, gemeente(s), zorginstanties) om risico's te kunnen delen.
+ Risico's in de leerlingenstromen

Zicht op de leerlingaantallen is essentieel voor ons samenwerkingsverband, per leerling worden middelen verstrekt om de ondersteuning vorm te kunnen geven. Het risico is daarbij tweeledig, enerzijds is er een risico op de daling van het aantal leerlingen in het regulier VO, anderzijds is er een risico in de toename van het aantal leerlingen in het VSO.

Beheersmaatregel:

- Structureel overleg en monitoring.
- Analyse instroom/uitstroom leerlingen.
- Compartimenteren en kaderen van omvang budgetten.
- Toe te rekenen van deel kosten aan verwijzer bij plaatsing in andere dan reguliere VO setting.

+ Risico's in het onderwijskundig domein

Diverse scholen zijn niet in staat het overeengekomen niveau van basisondersteuning in de praktijk te brengen.

Beheersmaatregel:

- Verbetertraject met betreffende schoolbesturen afspreken.

+ Risico's in het onderwijskundig domein

Scholen vragen middelen aan voor ondersteuning die onder de basisondersteuning vallen.

Beheersmaatregel:

- Basisondersteuning nader expliciteren.
- Verbetertraject met betreffende schoolbesturen afspreken.

+ Risico's in het onderwijskundig domein

Scholen of afdelingen functioneren kwalitatief en/of bedrijfseconomisch onvoldoende, waardoor een deel van het dekkende aanbod niet in de gewenste vorm beschikbaar is.

Beheersmaatregel:

- Jaarlijks bestuurlijk het gewenste dekkende netwerk bepalen, gewenste ontwikkelingen op middellange termijn in beeld brengen en eventueel maatregelen nemen.
- Verbetertraject met betreffende schoolbesturen afspreken.

+ Risico's in het onderwijskundig domein

Scholen ontvangen middelen voor het realiseren van basisondersteuning. Er zijn geen prestatie- en/of verantwoordingafspraken gemaakt. Hierdoor heeft het samenwerkingsverband geen zekerheid over doelmatige inzet van deze middelen en kan hier in het jaarverslag geen verantwoording over afleggen.

Beheersmaatregel:

- Afspraken maken over de kaders waarbinnen deze middelen ingezet dienen te worden (prestatieafspraken).
- Afspraken maken over de wijze waarop de inzet van de middelen verantwoord dienen te worden (monitoring en auditing).

+ Risico's ten aanzien van personeel

Werkgeverschap brengt risico's met zich mee voor incidentele kosten voor vervanging, interim-arbeid en arbeidsconflicten.

Beheersmaatregel:

- Structureel overleg met personeel.
- Aanhouden van voldoende weerstandsvermogen.

+ Risico's ten aanzien van omgevingsfactoren

Wijzigingen in de bekostiging (bijvoorbeeld invoering populatiebekostiging of invoering verevening LWOO) kan een impact hebben op de overdrachten aan het VO en het historisch gegroeide functiebouwwerk van een school onbetaalbaar maken, waardoor bijvoorbeeld formatie voor extra ondersteuning in de knel komt.

Beheersmaatregel:

- Aanhouden van voldoende weerstandsvermogen.

5. Financiën balans, begrotingen en continuïteit

5.1 Continuïteitsparagraaf

A. GEGEVENSSET

A1.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Personele bezetting in FTE:						
-Bestuur/Management	0,28	1,00	1,00	1,00	1	1
-Personeel primair proces/Docerend Personeel	0,72	0,65	0,60	0,60	0,6	0,6
-Ondersteunend personeel/overige medewerkers	3,29	3,40	3,50	3,50	3,5	3,5

Leerlingen aantallen

-Leerlingen aantallen per 31 december of de laatste bekende stand.	8261	8033	7823	7699	7550	7392
--	------	------	------	------	------	------

A 2. MEERJARENBEGROTING

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Balans						
Vaste Activa						
Immaterieel						
Materieel	12.798	10.128	7.458	4.788	2.118	48
Financieel						
TOTAAL VASTE ACTIVA	12.798	10.128	7.458	4.788	2.118	48
Vlottende Activa						
Voorraden						
Vorderingen	23.825	23.825	23.825	23.825	23.825	23.825
Effecten						
Liquide Middelen	966.900	909.644	921.986	996.868	1.102.765	1.208.062
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	990.725	933.469	945.811	1.020.693	1.126.590	1.231.887
TOTAAL ACTIVA	1.003.523	943.598	953.270	1.025.482	1.128.709	1.231.936
<i>Eigen Vermogen</i>	<i>798.390</i>	<i>736.964</i>	<i>745.136</i>	<i>815.848</i>	<i>917.575</i>	<i>1.019.302</i>
Algemene Reserve	798.390	736.964	745.136	815.848	917.575	1.019.302
Bestemmingsreserves						
Overige reserves/fondsen						
Voorzieningen	7.022	8.522	10.022	11.522	13.022	14.522
Langlopende schulden						
Kortlopende schulden	198.112	198.112	198.112	198.112	198.112	198.112
Totaal Passiva	1.003.524	943.598	953.270	1.025.482	1.128.709	1.231.936
Staat/Raming van Baten en Lasten						
BATEN						
Rijksbijdragen	9.938.623	9.796.795	9.724.570	9.747.011	9.808.474	9.808.474
Overige overheidsbijdragen en subsidies	23.000					
Baten in opdracht van derden	128.275	90.000	89.800	63.500	30.000	30.000
Overige baten						
TOTAAL BATEN	10.089.898	9.886.795	9.814.370	9.810.511	9.838.474	9.838.474
LASTEN						
Personeelslasten	659.788	497.500	502.700	510.300	512.300	512.300
Afschrijvingen	2.102	2.670	2.670	2.670	2.670	2.670
Huisvestingslasten	23.007	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Overige lasten	57.606	131.750	131.750	131.750	131.750	131.750
Doorbetaling aan schoolbesturen	9.253.477	9.296.051	9.148.828	9.074.829	9.069.777	9.069.777
TOTAAL LASTEN	9.995.979	9.947.971	9.805.948	9.739.549	9.736.497	9.736.497
Saldo baten en lasten gewone bedrijfsvoering	93.919	-61.176	8.422	70.962	101.977	101.977
Saldo financiële bedrijfsvoering (rentebaten -/rentelasten)	-110	-250	-250	-250	-250	-250
Saldo buitengewone baten en lasten						
Totaal resultaat	93.809	-61.426	8.172	70.712	101.727	101.727

Bijlagen

.Bijlage 1 **Nevenfuncties leden Raad van Toezicht SWV VO Midden Kennemerland 2704**

Gerard Oud

Functie

- Lid college van bestuur Clusius College

Nevenfuncties

- Bestuurslid/intern toezichthouder Vereniging Samenwerkingsverband VO-VSO West-Friesland
- Lid Raad van Toezicht Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Voortgezet Onderwijs Midden-Kennemerland
- Bestuurslid Vereniging Samenwerkingsverband Noord-Kennemerland VO-VSO
- Bestuurslid Stichting Seed Valley (Enkhuizen)
- Lid College voor Toetsen en Examens (Utrecht)
- Bestuurslid Coöperatieve Onderwijsgroep Noordwest-Holland
- Bestuurslid Stichting Uitwisseling en Studiereizen voor het Platteland
- Voorzitter (dagelijks) bestuur Stichting Groene Norm
- Bestuurslid RPA NHN
- Bestuurslid saMBO-ICT

Fred Timmermans

Functie

- Voorzitter college van bestuur SVOK

Nevenfunctie

- Eigenaar Fred Timmermans Onderwijs Advies
- Vice-voorzitter van de LAR van de VO-raad

Hans Kelderman

Functie

- Voorzitter college van bestuur Aloysiusstichting

Nevenfunctie

- Lid Algemeen Bestuur van de PO Raad
- Bestuurslid LESCO
- Vicevoorzitter ledenraad VO-raad

Jan Welmers

Functie

- Lid Raad van Bestuur Heliomare Onderwijs

Nevenfuncties

- Voorzitter Raad van Toezicht SZR (Stichting Zorgcentra Rivierenland) te Tiel
- Lid Raad van Toezicht O.R.S. (openbare regionale schoolgemeenschap) Lek en Linge te Geldermalsen
- Voorzitter Raad van Toezicht Citymarketing te Tilburg
- Bestuurder Stichting Erkenningsregeling Vroege Interventie Revalidatiezorg (vanaf 01-10-2017)